

DZIENNIK POLSKI

wychodzi 2 razy dziennie.

Prenumerata wynosi:

we Lwowie:
miesięcznie 2 korony; — za dwurazową dostawę do domu
dopłaca się 60 halery;
na prowincji:
z jednorazową przesyłką: z dwurazową przesyłką:
rocznie 30 K — h. rocznie 36 K — h.
kwartalnie 7, 50 — kwartalnie 9 —
miesięcznie 2, 50 — miesięcznie 3 —.

W Niemczech miesięcznie 3 M. 50 fen.

W innych krajach miesięcznie 4 Fr.

Redakcja nie odpowiada.

Adres: „Dziennik Polski” — Lwów, plac Marjacki 1. 7.
Telefon Nr. 171.

Ogłoszenia.

Za jeden wiersz petytowy albo jedno miejsce 20 halery.
Za jeden wiersz petytowy w rubryce *Nadzwyczajne* 40 halery.
Odrobne ogłoszenia po 40 halery za 10 wyrazów; za każde
dalsze słowo 3 hal. Ogłoszenie najmniejsze 40 hal.
Doniesienia o ślubach, zaręczynach i inne prywatne ko-
munikaty po *Kronice* za jeden wiersz elitowy
90 halery.

Numer pojedynczy:

we Lwowie: na prowincji:
poranny 3 halery poranny 5 halery
wieczorny 8 halery wieczorny 10 halery

W dniu zjazdu przemysłowców naszych.

Lwów 16 września.

Galicia, posiadająca dziś przeszło 7 milio-
nów ludności, stoi niestety za wszystkich krajów
koronnych Austrii najdalej pod względem prze-
mysłowym i handlowym.

Jest to smutna prawda i fakt, o którym
wszyscy wiedzą. Wszyscy są przekonani, że te-
mu złemu zaradzić należy, kraj wydaje rocznie
krocie na cel ten, lecz czy stan przemysłu i han-
dlu jesteśmy w stanie podnieść w dzisiejszych wa-
runkach? — Nie.

Nie ludźmy się, że pomogą na to szkoły
przemysłowe przez kraj utrzymywane, że zjazdy
przemysłowe i sumnie wygłaszane frazesy będą
w stanie zrealizować plany w tym kierunku
układane; wszystko to, jak również subwencjo-
nowana agentura handlowa wydziału krajowego
we Lwowie nieczem są innem, jak objawem do-
broch chęci, lecz w rezultacie żadnych nie przy-
noszących korzyści krajowi.

Niniejszy artykuł zamieszczamy w chwili
zjazdu przemysłowców w Krakowie, oraz w prze-
dłużeniu zjazdu ligi przemysłowej, która za inicy-
jatywą jednego z najdłuzszych ludzi w Galicji
powstała. Mamy na myśli wskrzesiciela
przemysłu ciekawiejszego w Galicji, księcia An-
drzeja Lubomirskiego.

Zjazd przemysłowców odbył się również
w roku przeszłym. Czytaliśmy tam mowy wy-
głoszone na różne tematy, które raczej były po-
pisem publicznym erudyty oratorskiej, niż fa-
chowcem omówieniem potrzeb i środków prze-
mysłu krajowego. Byli tacy mowcy, którzy mó-
wili o fachu, o którym wyobrażenia nie mieli,
byli wygłoszone mowy, których się słuchało, jak
się słucha toastu obiadowego, a aczkolwiek
wielu było takich, którzy istotnie chcieli po-
zytywnej pracy, to jednak wszyscy uczestnicy
zjazdu niechaj uderzą się w pierś i zapytają,
czy był jakiś relatywny wynik przeprowadzonych
wów czas obrad?

Gdy się zatem w roku bieżącym zjazd
przemysłowców ponownie zbiera, niechże wyni-
kiem tegoż nie będzie propaganda słów, lecz
propaganda czynu w szlachetnym tego słowa
znaczeniu, gdyż każdy czyn, czy w tym lub
w owym kierunku, zawsze jest więcej pozyty-
wnym, jak słowa, a szafowanie niemi, zawsze
hylo chorobą chroniczną w Galicji.

My nasładowujemy Królestwo Polskie, które
dziś przetrzymało się w kraj zupełnie przemysłowy,
a to przeważnie dzięki Bankowi polskiemu
w Warszawie, który nieocenione poleżył dla
społeczeństwa tamtejszego zastęgi.

I założenie Banku polskiego poprzedzały
zjazdy, lecz właśnie różniły się one tem od na-
szych, że odrzucały przystąpienie do akcji, która
tak świetnie i nadszpędzanie przedsięwzięcie
dzielo uwielbiano. Tym Bankiem polskim mo-
głaby stać się Liga przemysłowa, gdyby wszyst-
kie sfery, a w szczególności uczestnicy zjazdu
przem. zainteresować się nią chcieli.

Liga przemysłowa, której statuta i zakres
działania nie są zupełnie jeszcze określone, po-
stawiła sobie, jako zasadniczy cel, aby stwo-
rzyć odrzuca instytucję o filantropijnym zakroju,
która miała za zadanie otwierać warsztaty
rzemieślnikom chętnym, a zdarnym,łożyć na
dalsze kształcenie się zawodowców, stworzyć
dla bezpłatnej agentury, co produkta prze-
mysłowe miałyby zalecać na podstawie orze-
czenia rzeczoznawców itp.

Na opędzenie kosztów ligi obowiązani są
członkowie wnosić tytułem bezzwrotnego zasiłku
1/3, co też 1/3 ze swojego dochodu rocznie.

Nie podlega kwestji, że przed ofiarnością
taką schylić należy czoło, czy jednak ofiarność
tego rodzaju przyniesie owoce, to wielkie pyta-
nie. Inicjatorem ligi jest — jak wyżej wspo-
miano — książę Andrzej Lubomirski. Ucze-
stnicy wszyscy, którzy się bądź zapisali, bądź

też jeszcze zapiszą, są to ludzie, którzy albo
z patriotyzmu dają przepisany statutem zasiłek,
albo też stosunkami społecznymi, lub polity-
cznymi, a wreszcie interesem z księciem są
związani, przeto zasiłek sam, choć dadzą i chę-
tnie dadzą, lecz pracy swojej, oraz inicjatyw
nie przyniosą, bo każdy z nich pracy, która się
relatywnie nie procentuje, na długo swojego
czasu udzielać nie będzie, a jeżeli udzieli, to
tylko pro forma, bez należytego przejęcia się
swoją misją.

Gdy natomiast liga będzie instytucją, która
stanie pod kontrolą i opieką całego społeczeń-
stwa, będzie instytucją, która zakładać będzie
fabryki, starać się o zbyt produktów prze-
mysłowych przez partycypowanie w dostawach dla
wojska, dla urzędów rządowych i autonomi-
cznych, pobierając przytem prowizję, jak każdy
inny bank pobiera. Wówczas może z zysku
tego rozszerzać swój zakres działania, ku czemu
w Galicji jest jeszcze niezmiernie pole. Wspo-
mnieć trzeba tylko o żegludze parowej na Wi-
śle, która byłaby ułatwiała zbyt produktów rolnych
i przemysłowych, zakładanie fabryk, np. oło-
wków, piór itp. Byłaby to olbrzymia zasługa,
bo łatwiej jest ponieść nawet pewne straty
przy tego rodzaju próbach instytucji, z góry
przygotowanej na działanie filantropijne, jak
jednostkom, którym ponoszenie ryzyka jest
trudne.

Bank Polski w Warszawie także był filo-
tropijny, ale dopiero wówczas, gdy już miał
z czego. Wiele to zakładów, dziś już w rękach
prywatnych się znajdujących, przez Bank ten
zostało założonych, ale i Bank Polski nie byłby
w stanie dzieła swego przeprowadzić, gdyby nie
to, że przez cały szereg lat pracował na zysk,
a nikt zarzutu mu zrobić z tego nie mógł.

Wreszcie w całym świecie tworzą się in-
stytucje tak rolnicze, jak i przemysłowe; weźmy
tylko taki „Bund der deutschen Landwirthe”
w Niemczech, mający główną swoją siedzibę
w Berlinie, a filje we wszystkich prowincjach
Niemiec, weźmy wreszcie „der Verein der österr.
Industriellen” w Wiedniu. Stowarzyszenia ufun-
dowane są kosztom społeczeństwa, celem po-
pierania interesów swych członków, jednak za
przeprowadzenie spraw pojedynczych nietylko,
lecz pobierają dochody, ale w razie specjalnych
zadań, jak np. przy ankietach w sprawach ta-
ryfowych, ulg podatkowych etc. osobne się
składa datki, które służą na wykłady dla prasy,
koszta statystyczne itp.

Dalej winien zjazd przemysłowy ostatecznie
i stanowczo wpłynąć na sejm, względnie na
wzrost krajowy, aby wobec już istniejących
towarzystw zawodowych, instytucji przez wy-
dział krajowy subwencjonowane w potrzeby
swoje w krajowych warsztatach się zaopatry-
wały. Jest to rzecz tak logiczna i w oczy bi-
jąca, że absolutnie zrozumieć tego nie można,
dlaczego kraj z jednej strony łoży na rozsze-
rzenie warsztatów krajowych, a z drugiej strony
wszystko kupuje za granicą. Weźmy np. płótna
i sukna potrzebne dla takiego zakładu w Kul-
parkowie, dla wszystkich istniejących szpitalów,
dla zakładów wychowawczych, stojących pod
kontrolą i opieką wydziału krajowego.

Weźmy nasze sąsiednie kraje: koronne jak
Czechy, Dolna Austria, weźmy Węgry, czy któ-
ry z tych krajów będzie na przykład kupował do
Pragi z Pesztu, lub do Pesztu z Pragi? Odpo-
wiedź na to byłaby, że tamci już mają prze-
mysł rozwinięty, przeto w odpowiedniej ilości
i jakości na miejscu towar dostaną. Dobrze.
Czy w razie zapewnienia ze strony wydziału
krajowego, że wszelkie zapotrzebowania pokry-
wane będzie ze zakładów krajowych po pewnej
cenie, nie znaleźliby się oferenci, którzy na
wszelką kontrolę zgodzić się nie byłiby gotowi?
Zresztą, jeżeli rozchodzi się o przemysł dro-
bniejszy, to zamiast tylu istniejących instrukto-
rów, mógłby jeden fachowiec przeprowadzić
kontrolę wyrobu tam, gdzie zamówienia się wy-
konują, jak to czyni dyrekcja kolei, a wątpię
należy, aby którykolwiek warsztat pod grozą

odrzućcia towaru do przepisów owego kon-
trolera nie chciał się zastosować.

Niech tylko zjazd przemysłowców prze-
prowadzi tego rodzaju postulat, następnie energic-
nie się upomni u Koła polskiego, aby Galicja
przy dostawach państwowych po macoszemu
nie była traktowana, to już wiele zrozi, a ko-
mitetem egzekucyjnym mogłaby zostać wyżej
wspomniana Liga przemysłowa, której zada-
niem byłoby uchwały zjazdu przeprowadzić, co
byłoby tem łatwiej, że do Ligi należał i należeć
mogą ludzie wszystkich warstw społeczeństwa,
za tem i tacy, którzy w Wiedniu w ciele pra-
wodawczym dostateczny, w Galicji mandata i pre-
sja odpowiednią przeprowadzić będą w stanie.

Sonda.

Skutki ruskiego teroryzmu.

Szalona, nieprzebiegająca w środkach pre-
sja, jaką w wielu powiatach Galicji wschodniej
wywierali ruscy księża na lud, poczyni już wy-
dawać owoce. Z powiatu husiatyńskiego otrzy-
maliśmy dokument, który chyba największym
optimistom jest w stanie otworzyć oczy na to,
co dzieje się w kraju, dzięki borytelom w su-
tannie. W numerze z niedzieli („Obrazki wybor-
cze z powiatu husiatyńskiego”) znaleźli czytelnicy
szczegółowy opis wypadku, który spowodował
niniejsze oświadczenie; tutaj zajmujemy się na-
desłanym komunikatem. Brzmi on dosłownie:

„My, niżej podpisani włościanie gminy Try-
buchowce, wraz z naszymi żonami i dziećmi,
upraszamy o umieszczenie w szanownym czasopiśmie następującego

oświadczenia:

Na dniu 8 września br. zbezczeszczył nas w
w cerkwi podczas nabożeństwa i wykluczył z
cerkwi ks. Ilko Łabij z Trybuchowca za to
jedynie, żeśmy nie głosowali na jego
listę radykalną, tylko na umiarko-
waną „polsko-ruską”.

Wobec tego, że z cerkwi nas sromotnie
wyrzucano, a temsamem wstępu do niej
nam wzbroniono, musimy zmienić nasz
obrazek na rzymsko-katolicki, czego, gdyby
nam wskutek konkordatu nie dozwolono, na-
tenczas przejść musimy na prawosławie(!).

Przykro nam i ciężko, że zmienić musimy
nasz obrazek, który nasi pradziadkowie wyzna-
wali, że łami w oczach poeznając musimy
naszą cerkiew, za nasze własne pieniądze wznie-
sioną, lecz Bóg najwyższy osądzi kiedyś
kapłanów radykałów!!

Trybuchowce 10 września 1901.

*Matyja Hucal, nacelnik gminy. Antoni Bro-
dński, radny. Michał Cserewatnik, radny. Jó-
sef Romanczuk. Michał Bassowicz”.*

(Tu następują jeszcze podpisy 48 członków
gminy Trybuchowce, a to gospodarzy, kobiet
i dzieci.)

Ażatem, po gwałtach karcermych, uko-
ronowanych parą zabójstwami, mamy obecnie
obraz rożетки wyznaniowej. I nie mogło być
inaczej, skoro ruscy parochowie cerkiew uczy-
lili terenem do niegodziwych, wstrętnych na-
dużyć. W czasie akcji wyborczej w gminach
ruskich, pisząc o tem beczeszczaniu sukni ka-
płańskich przez samych kapłanów, przeprowadza-
liśmy skutki, jaki właśnie staje się dzisiaj rze-
czywistością. Kto posiał wiatr, — zbiera burzę.

Zamieszane powyżej oświadczenie wło-
ścian trybuchowieckich, o ile z jednej strony
jest dowodem rozpaczliwym, bezbronności wo-
bec gwałtów parochów, o tyle zarazem świadczy
o tem, jak powierzchownym, jak płytkim jest
uczenie religijne w masach ruskich włościan-
stwa. Aby uwolnić się od ucisku księdza,
chłopi gotowi zmienić nie tylko obrazek, ale
w danym razie nawet wyznanie reli-
gijne! Jakże niedbała musi być piecza du-
chowna nad tym ludem! Doprawdy, zdumienie
ogarnia na widok tego moralnego upadku lu-
dzi, co za tysiące i tysiące dusz wzięli na sie-
bie odpowiedzialność przed Bogiem, a naj-

droższemu ich dobrem duchowem frymarczą dla
dogodzenia swej ambicji i nienawiści!

Sztuczki skoncentrowanych.

Jak wiadomo, stronnictwo p. Rottera w
Krakowie postawiło na liście posłów do sejmu
obok wodza koncentracji demokratycznej, także
pp. dra Doboszyńskiego, dra Grossa i rękodziel-
nika krakowskiego p. Kramarczyka. Dziś oka-
zuje się, że prawdą były doniesienia pism, iż
skoncentrowani demokraci krakowscy zawarli
tajny sojusz z socjalistami, gdyż p. Kramarczyk,
postawiony został jedynie dlatego, aby utoro-
wać drogę do mandatu dla p. Daszyńskiego i
nie być dla niego niebezpiecznym kandydatem.
Skoncentrowani więc postawili wprawdzie kan-
dydaturę p. Kramarczyka, gdyż bali się jeszcze
wystąpić jawnie z kandydaturą socjalistyczną,
ale zwolennikom swym i przyjacielom dali ra-
dę, aby głosy swe zamiast na Kramarczyka, od-
dali na Daszyńskiego. Stąd też pochodzi, iż p.
Kramarczyk, zalecany z takim hałasem przez
organ skoncentrowanych, *N. Reformę*, jako kan-
dydat krakowskich mieszczan i rękodzielników,
otrzymał śmiesznie małą liczbę, 88 głosów.

P. Kramarczyk w liście, wystosowanym do
Chasu, oświadczył w jaskrawy sposób brzydką
komedję, jaką z nim odegrał p. Rotter i stron-
nictwo skoncentrowanych. W liście tym każda
litera pełna jest żalu i potępienia dla ludzi, któ-
rzy autora listu zwerbowali do siebie i kazali
mu być kandydatem dlatego, aby, jak pisze p.
Kramarczyk: „mieć dobrą drabinę dla p.
Ignacego”.

Przedewszystkiem zaprzecza p. Kramarczyk
podstępemu twierdzeniu *N. Reformy*, jakoby
mieszczanstwo i rękodzielnicy narzucili jego
kandydaturę stronnictwu demokratycznemu.
Przeciwnie prawdą jest, że p. Rotter upatrzył
sobie p. Kramarczyka na listek figowy, na
ofiarę wyborczą. Przedewszystkiem bowiem nie-
jaki p. Gorecki zaprowadził p. Kramarczyka
z wyżej polecenia do kancelarii szkolnej p.
Rottera. Tu p. Rotter przedstawił p. Kramar-
czykowi, że jest upatrzony przez niego i przez
komitet stronnictwa demokratycznego na kan-
dydata sejmowego; p. Rotter polecił wprost p.
Kramarczykowi, ażeby zgłosił piśmiennie swoją
kandydaturę do p. Klemensiewicza. P. Kramar-
czyk — jak twierdzi — wymawiał się od tego
zaszczytu, jakim go wspaniałomyślnie obdarzył
p. Rotter; ostatecznie oświadczył, iż może zgodziłby
się przyjąć kandydaturę, gdyby widział, że żyży
sobie tego mieszczanstwo.

Gdy dalsze wezwania nie skutkowały, gdy
nie pomogło ponowne wzywanie p. Kramarczy-
ka do kancelarii dyrektorów p. Rottera, ani oso-
biste poszukiwania p. dyrektora za p. Kramarczy-
kiem w jego mieszkaniu, urzędowo dowcipną ko-
medję z deputacją obywatelską. O trzy kwadransy
na szóstą w niedzielę wieczorem przybyła owa
deputacja do p. Kramarczyka, złożona z kilku
najbliższych przyjaciół p. Rottera. Na czele de-
putacji stał p. Michał Konopiński, redaktor
N. Reformy i on wypowiedział piękną mowę
imieniem rękodzielników i mieszczanstwa, zakli-
nając p. Kramarczyka, by kandydował w inte-
resie grodu Jagielloń!

Wycelowano, wysłiskano p. Kramarczyka
i zniewolono go do poddania się woli ludu. —
Naturalnie otrzymał p. Kramarczyk program
stronnictwa demokratycznego, aby się w nim
rozpatrzył i przyjął go za swoją własność du-
chową, otrzymał też listę członków komitetu
demokratycznego. — Kandydat był „sprepara-
wany”.

Rychło wszakże przekonał się p. Kramar-
czyk, że był tylko podstawionym kandydatem.
Ale wpadł w takie sieci, że wycofać się nie
mógł. O to, co sam pisze dosłownie: „Dopiero
w niedzielę dnia 8 bm. otwarły mi się oczy, że
ukartowano z socjalistami cichą spółkę kosztem
mojej osoby. Natychmiast wypowiedziałem moje
oburzenie redaktorowi *N. Reformy* p. Konopiń-
skiemu; lecz ten błagał mnie i prosił, abym się

nie cofał. Jako piąty kandydat, był po cichu po-
stawiony p. Daszyński, a ja byłem tylko para-
wanem dla osłonięcia jego kandydatury. Mimo
to żądano jeszcze odemnie, abym werbował
wyborców z mieszczanstwa dla stronnictwa. Ja
widząc tę nieuczciwość, złą wolę, frymarzenie
zasadami, nie zajmowałem się ani moją, ani
czyjakolwiek kandydaturą i straciłem wszelką
wiarę do stronnictwa z powodu ich szachrajki
i ich postępowania z obywatelami miasta, jako
wyborcami. Szczytę się tylko owymi 88 głosami,
bo to były głosy ludzi, którzy wierzyli w uczci-
wość stronnictwa demokratycznego. Przywódcy
stronnictwa, którzy tak postępują, doprowadzą
je niechybnie do upadku wcześniej, czy póź-
niej”.

P. Kramarczyk list swój kończy apelem do
obywatelskiej krakowskiej, aby spokojnie oce-
niło postępowanie z nim stronnictwa demokrac-
ycznego, a pewno potępi tę frymarkę i odwróci
się od „macherów”, którzy wszystko dla ma-
danta poświęcić gotowi i którzy nie wahali się
dla tego w taki niegodny sposób wystawić roz-
myślnie na szych uczciwego człowieka.

Takie jest świadectwo, wystawione p. Rotte-
rowi i całemu jego stronnictwu przez własnego
nieuczciwego kandydata, p. Kramarczyka.

Ks. arcybiskup Bilczewski w Czerniowcach.

(Od naszego specjalnego korespondenta).

Czerniowce 15 września.

Wczoraj, t. j. w sobotę, udał się ks. arcy-
biskup bierzminowski, oraz celebrował sumę
pontyfikalną, poczem przyjmował deputację po-
szczególnych towarzystw, jako to: Tow. Spiewu
kościelnego, tow. *Christlich-deutscher Verein*,
tow. kat. dobroczynności, oraz deputację „Czy-
telni Polskiej”, „Koła polskiego”, akad. „Ogni-
ska”, „Gwiazdy” i „Przyjaźni”.

Towarzystwa polskie, imieniem których
przemówił mecenas dr. Strzelbicki, przyjął
ks. arcybiskup nader serdecznie.

Po południu zwiędził ks. arcybiskup szkoły
średnie. W gimnazjum, na przemowę jednego
z uczniów, wygłoszoną po łacinie, odpowie-
dział ks. arcybiskup upo łacinie, po niemiecku
i po polsku. W seminarjum nauczycielskiem wi-
tano dostojnego gościa przemawianiu niemiecką
i polską, w realnej szkole zaś tylko niemiecką;
ks. arcybiskup i tu podziękował w obu języ-
kach.

Wieczorem odbyło się zwiędzanie bursy
orm.-kat. im. ks. arcybiskupa Isakowicza, zo-
stającej pod kierownictwem ks. kanonika Ka-
sprowicza. Arcypasterza powitał w zakładzie ks.
Kasprowicz, oraz jeden z byłych wychowanków
(rodowity Polak) przemawia niemiecką, po-
czem jeden z młodszych wychowanków prze-
mówił po polsku; po odpowiedzi ks. arcybisku-
pa, odegrano krotoczwile na temat życia „bur-
saków”.

W ciągu dnia wczorajszego i przedwzo-
rajszego złożył ks. arcybiskup wizyty, między
innymi: metropolie, oraz biskupowi prawosław-
nemu, tudzież radcy dworu Wisłockiemu, prof.
Halbanowi i drowi Strzelbickiemu.

Dziś, t. j. w niedzielę, udał się ks. arcy-
biskup do pobliskiej wioski Molodyjowa, zamie-
szkanej przez niemieckich kolonistów. W kaplicy
miejscowej odprawiał mszę św., następnie po
serdecznym kazaniu udzielił sakramentu bier-
zminowania.

Podczas jazdy do Molodyjowa i z powro-
tem konwojowała ks. arcybiskupa liczna banderka
Niemców-kolonistów. Malowniczo przedstawiał
się powrót dostojnego arcypasterza, gdy, oto-
czony kilkudziesięcioma jeźdźcami, wśród tłum-
nie zapalonych ulic, wjeżdżał do Czernio-
wca. W południe odbył się u prezydenta kraju
bankiet na cześć ks. arcybiskupa. Po południu
zwiędził liceum żeńskie, oraz szkoły ludowe.

Ks. arcybiskup jest przedmiotem ogólnej
uwagi tak ludności katolickiej, jakoteż niekatol-

(57)

PAN FILIP Z KONOPI.

POWIEŚĆ

przez

Kazimierza Gilńskiego.

Królowa uśmiechnęła się, znać, że rada
była z tej odpowiedzi. Nagle spytała:
— Czy waćpan za Konduszem trzymasz?
— A co on mi wadzi? — odpowiedział
pan Filip.

— Wdzy wiecie, że król za żywota swoje-
go o elekcji zamysla. Cóż wy na to?
— Pozwolenie dam. Jeno po najdłuższym
życiu miłościwego pana, dopiero o tronie pomy-
śleć może pan Kondusz.

— To się widzi — odparła Marja Ludwi-
ka. — Lecz dla zabezpieczenia królestwa od
swarów i niegód różnych, jakie w razie bez-
królewia pokój mają, za swojego życia Pan
chce elekta mieć, by móżdż umrzeć spokojnie.
Przez jedynie na względzie ma szczęście ma-
cierzy wspólnej.

— Któż o tem wątpi, miłościwa pani!
— Lecz niedość wasz głos, nam chodzi o
inne też głosy, a szczególnie o wyrozumienie,
jaki w onej materji jest sąd imć pana woje-
wody ruskiego.

— Zda się, że wierność pana wojewody
dla tronu, nieposzlakowana jest!

— Był takim i Lubomirski marszałek —
westchnęła królowa.

— Lecz nie Czarniecki — rzekł pan Filip.
— Waćpan ulubieciem jesteście wojewody,
wasze słowo dziś walor ma. Gdy się nadarzy
okazja, a o to, waszność, dla miłości naszej
postarasz się, szepnij, że król na głos pana wo-
jewody liczy. Krom tego i innych ku myśli na-
szej nakłaniaj waszność.

Pan Filip, aczkolwiek nie polityk, nie po-
chylił się ku stronie raskuskiej, Niemców nie
lubił i wiedział, że przez nich to Zygmunt III
serca w narodzie nie miał. Pochylił się więc ku
Konduszowi, czem sobie zjednał względy
Marji Ludwiki. Jechał więc przy kolasio, ro-
zmawiając wesoło a swobodnie, a gdy go wresz-
cie jakiś dygnitarz koronny złuzował, wtedy
przystanął i do innych karoc się zbliżył, gdzie
wojewodziny i wojewodzianki, kasztelanowie
i kasztelaniki chętnym okiem witaly rycerza, szep-
cząc pomiędzy sobą, wiadomości będąc o cz-
nach jego w Danji popelnionych,

— On ci to jest!

Podczas podróży onej, która z takim nie-
bywałym odbywała się rumorem, bo do szczyku
i brzęku, hałasu i gwaru, domieszały się je-
szcze i papug gdańskie i małp ucieczne faccje
— pan Filip niejednokrotnie do pojazdów się
zbliżał, w których siedzieli komedianci z fran-
cuskiego teatru, jak papugi gadające, a wiera-
ca się, niby frygi bez mała. Głośne czyny pana
Filipa nie obce i tym paniom były; wychylały
się więc z karoc, śmiały się, a mizdrzyły, po-
kazując przy tem białe a ostre zębki, jakby u-

grzyć niemi chciały. Zauważywszy te figle, pan
kasztelan raz w raz im się nęstreczał, a choć
Tecki wspomnienie i wrodzona modestja do
bliższej nie przypuszczały go konfidencji z da-
mami onemi (na co sobie niejednemu kawaler po-
zwolenstwo dawał), mimo to wdzięczną przy-
bierał pozę: to was pokreśli, to w boki się
wziął, to się zdębić rumakowi pozwolił, myślał
sobie:

— A niech się tam białogłowy polubują!...
Na zamku w Przemyślu król jęgonosć
uczę świętą wyprawil. Grały działa, dym
w róże białe rozwijał się, a trebaczum pyski
popuchły od dęcia nieustannego. Tu miłościwy
pan pożegnał się z ludem swoim, a pożegnaniu
końca nie było.

— Żegnajcie, mili mi! — król wołał.
Ży, a panuj nam! — grzmiał tłum szla-
checki.

— Au revoir! — śpiewała królowa.
— Ur war! — wrzeszczały papugi.

I ogromne serc podniesienie było, dopóki
cały orszak królewski, ku Krakowowi dążąc, nie
omgł się, nie rozpylnił, nie rozwiął...
Wraz z onym odjazdem królewskim, zma-
lała niepomniernie i rzęsa szlachecka. Jedni
ostali w Przemyślu, inni do siedzib swoich udali
się drogami różnemi, ale znaczna część nawró-
ciła ku Lwowowi, do nich oczywiście należał pan
Filip i Kasper Piwoński.

Zaledwie opuścili Przemyśl, jak pan Filip
zauważył naprzeciw idącego młodzieniaszka.
Włosy płoże wiatr mu rozwiewał, bo młodzie-
niec czapkę rogatą w rękę trzymał; pierś miał

obnażoną; snąc dlatego żupanik rozpiął, by
tchu jej dać więcej; siedł szybko, nie zważając,
czy kto za nim, czy przed nim jedzie. Do-
strzegłszy go pan kasztelan, ostrogę koniowi dał,
na czło towarzystwa się wysunął i naprzód
pomknął.

— Jasku! — zawołał, zatrzymując się przed
chłopcem.

— Spotykamy się znowy — odpowiedziało
pachole głosem zmęczonym.

— Dni tyle — i waćpan wciąż w drodze!

— Do Balic daleko — odpowiedział Jasko.

— I kiedy ty tam zajdziesz, chłopce? —
zawołał pan Filip.

— Waćpan morze przepłynął, a ja po zie-
mi idę — odparł Cichocki.

— Zawszy z takim argumentem wyjedziesz,
że miel ozorem, jak chcesz, a kółkiem w getcie
ci stanie — ował się pan Filip. — Ale słuchaj,
wdzy ja tobie nie wróg... W żółdku ci bur-
czek musi, a bułki chleba nie masz pewnikiem
kupić za co... Wziąć nie chcesz, to pożycz u mnie
choć czerwieńca jednego.

— Nie oddam

liekiej. W ciągu trzydniowego pobytu potrafił zdobyć sobie serca całego niemal miasta.

Przy tej sposobności sprostować musimy pomyłkę, jaka zasłała w notatce w numerze ostatnim. Doniesiliśmy, jakoby na powitanie ks. arcybiskupa nie jawili się Niemcy ze stowarzyszenia *Christlich-deutscher Verein*. Wiadomość ta jest mylną i powstała jedynie z przeoczenia tej deputacji wśród zgromadzonych.

Mały fejleton.

W Białym Domu.

Zdawałoby się, że naczelnik tak wielkiego mocarstwa, jak Stany Zjednoczone Ameryki północnej, powinien być opłacany sowicie, odpowiednio do swego wysokiego stanowiska, wymagającego reprezentacji państwa netylko w jego granicach, ale i na zewnątrz, wobec przedstawicieli państw innych. Wymaga tego niejako honor państwa, pragnącego uchodzić za bogate i potężne.

Rozumiejmyż to np. Francuzi, nie szczędząc prezydentowi swemu funduszy na reprezentację, dając mu do rozporządzenia siedzibę wprost monarsze.

W Ameryce dzieje się inaczej, to też prezydent Stanów Zjednoczonych, jeżeli nie są osobiste ludźmi zamożnymi, lub nie zrobili z polityki *business*, muszą bardzo być opatrni, by z pensji, której im państwo udeila, wystarczyć na wszystko.

Pensji rocznej pobiera prezydent Stanów Zjednoczonych 50.000 dolarów (mniej więcej 120.000 zł). Prócz tego otrzymuje od państwa mieszkanie ze służbą, oraz zupełnem urzędem.

Mieszkanie to stanowi pałac w Waszyngtonie, zbudowany na początku zeszłego wieku, a zwany Białym Domem z powodu koloru, na jaki od chwili wystawienia, aż do dnia dzisiejszego stale była malowany. Pałac ten zawiera apartamenty, z wielkim komfortem, ale stosunkowo bardzo skromnie urządzone. Przylega do niego ogród z oranżeryją i cieplarniami, ale tak szczupły, że gdy podczas przyjęć liczniejszych prezydentowa pragnie przyszość stoły kwiatami, to musi kwiaty kupować, bo cieplarnie na większą dekorację nie wystarczają.

Zarząd domu prowadzi majordomo, murzyn, będący także kamerdynerem prezydenta. Jest on urzędnikiem państwowym, pobierającym 1800 dolarów pensji rocznej i odpowiedzialnym za cały inwentarz Białego Domu. Rok rocznie składa szczegółowe sprawozdanie ze stanu inwentarza oddzielnej komisji, wyznaczonej przez senat, oraz ze zmian, jakie w tym okresie czasu poczyniono. Kontrola jest bardzo ścisła, majordomo bowiem musi przedstawić każde stare krzesło, stłuszony talerz lub zużyty garnek, które zastąpiono nowymi.

Cała ta starzyzna, zebrana w ciągu roku, sprzedawana była przez licytację publiczną w jednej z licznych sal licytacyjnych, a ponieważ amerykańanie są namiętnymi zbieraczami wszelkich rzadkości i pamiątek, przeto nieraz przedmioty, najbardziej choćby zniszczone, ale pochodzące z domu prezydenta, przynoszą na licytację daleko więcej, niż kosztowały nowe. Szczególnie cieszą się wysokimi cenami stłuszone serwisy z monogramami prezydentów i z herbem państwa.

Majordomo obowiązany jest także czynić wszelkie zakupy żywności do Białego Domu, ma się rozumieć za pieniądze prezydenta. Charakterystycznym przytem jest, że prezydentowi nie wolno nadawać nikomu tytułu dostawcy, za który niejedną z kupców zapłaciłby bez wątpienia tyście. Prawo to przestrzegane było do tego stopnia skrupulatnie, że gdy który z dostawców ustnie choćby rozgłasza, że towaru swego dostarcza do stołu prezydenta, natychmiast bywa usuwany z listy.

Nie wie o tem wielu kupców i fabrykantów, wciąż więc nadechdzą do Białego Domu przesyłki, zawierające próby towarów najrozmaitszych, zaczynając od konserw i win, a skończywszy na jedwabach i kosztownościach. Najczęściej przysyłkom tym towarzyszą listy z prośbą o pokwitowanie choćby z odbioru, jeżeli nie zaświadczenie dobroci próbek.

Na listy takie nie odpowiada się z zasady, co zaś do nadasyłanych towarów, to mniej warte lub ulegające szybkiemu zepsuciu oddawane są do rozporządzenia kamerdynera, kosztowniejsze zaś odesyłane z powrotem na koszt przysyłającego.

Dla wyjazdów prezydenta w sprawach urzędowych państwo utrzymuje w Białym Domu parę koni, powóz, karetę oraz stangretę i forsyas. Jeżeli jednak prezydent lub pani prezydentowa pragną przejechać się na spacer lub z wizytami, to muszą używać wynajętego lub własnego zaprzęgu. Prezydent Mac Kinley, lubiący konie, sprawił sobie przepyszną czworak karosów, oraz powóz najświetniejszego fasonu. Zaprzęg tego po raz pierwszy użył d. 4 marca br., gdy prezydent wyjechał z Białego Domu do Kapitolu, by powtórnie złożyć przysięgę jako naczelnik państwa, oraz uczestniczyć w uroczystościach inauguracyjnych nowego czterolecia.

Demokraci wystąpili przeciwko owej elegancji niezwykle gorąco, przypisując Mac Kinleyowi chęć panoszenia się i przypominając, że pierwszy prezydent, jak Washington lub Jefferson, przybywali na inaugurację konno, inni zaś używali skromnego zaprzęgu urzędowego. Pomimo to czworaka karosów zajęła miejsce w Białym Domu.

Służba prezydenta znajduje się pod nadzorem wyżej wymienianego kamerdynera i składa się z kilku woźnych, stangretów, forsyas, kucharki, służby żeńskiej dla prezydentowej i w kuchni, posterunku policyjnego i straży ogniowej — wszystkich utrzymywanych na koszt państwa. Prócz tego państwo utrzymuje biuro prezydenta. Na czele tego biura stoi sekretarz osobisty prezydenta, z pensją roczną 3.000 dolarów. Obecnie jest nim p. Cortelyou, człowiek wysoce wykształcony, zdolny, a przede wszystkim dyskretny. Ma on pod sobą czterech podsekretarzy i kilku urzędników niższego stopnia.

Życie w Białym Domu przeplata cicho. Prezydent Mac Kinley zwykł był pracować od godz. 10 zrana do 5 popołudniu bez przerwy w gabinecie swoim, poczem, spożywszy obiad, spędzał godzinę na werandzie lub w sali bilardowej, z cygarem w ustach. Napojów alkoholycznych nie używał prawie, dzięki wpływowi żony, będącej gorącą zwolenniczką wstrzemięźliwości pod tym względem.

Pani prezydentowa, z domu Ida Saxton, córka bogatego przemysłowca ze stanu Ohio, została przed dwudziestu laty żoną uboższego wówczas adwokata po długim oporze rodziców swych, którzy nie przypuszczali, by żię ich kiedykolwiek mogli zająć wysokie stanowisko. Zwykła atoli w końcu wytrwała miłość zwyciężyła.

Ida Saxton znalazła w Mac Kinleyu małżonka wzorowego, który otoczył ją najczulszą opieką i miłością. Mały przykład wystarczy. Od lat kilku pani Mac Kinley cierpi na chroniczną chorobę nerwową, nie pozwalającą jej bywać w teatrach i na występach publicznych. Od tego też czasu prezydent nie był ani razu w teatrze, poświęcając małżonce całe wieczory i dni świąteczne.

W niedziele uczęszczał regularnie z żoną do świątyni przebyterjanów, był bowiem członkiem tego kościoła; następnie używał przejażdżki, a resztę dnia spędzał w towarzystwie żony i brata, Abnera Mac Kinleya. Często też w białym domu odbywały się skromne zebrania towarzyskie, który h program składał się głównie ze śpiewu i muzyki, pani Mac Kinley bowiem wielką jest miłośniczką sztuk pięknych.

Na nowy rok, 14 lipca (święto narodowe) i przy wyjątkowych okazjach cisze Białego Domu przerywały gwar bankietów, które prezydenci z obowiązku swego zmuszeni są wydawać dla ciała dyplomatycznego, gabinetu i przedstawicieli obu izb za własne pieniądze, bo na koszt reprezentacji nie otrzymują od państwa.

KRONIKA.

Lwów 16 września.

Stan powietrza. Godzina 12 w południe: Ciepłota + 24° C; pogoda.

Wiadomości osobiste Prof. dr. Józef Wiczowski, prymariusz szpitala powszechnego, wyjechał na dwa tygodnie za granicę.

Dr. Antoni Gabryszewski, docent uniwersytetu lwowskiego i znakomity ortopedysta, powrócił na stałe do Lwowa.

Rada dworu i prokurator skarbu dr. W. Korn, powrócił z urlopu i objął urzędowanie.

Zgromadzenie wyborców m. Lwowa, na którym stanął poseł Bojko, odbędzie się w niedzielę, 29 bm. Takie postanowienie zapadło 14 bm. na zebraniu członków b. komiteu techniczno-przemysłowego, który stworzył komitet, mający się zająć przygotowaniem do tego zgromadzenia.

Z banku hipotecznego. Na dzisiejszym posiedzeniu rady nadzorczej banku hipotecznego, wybrano posła do parlamentu, Adama hr. Goluchońskiego, p. ceszem banku, w miejsce sp. hr. Siemickiego-Lewickiego.

W sprawie nauczycieli szkół średnich. *Wiener Abendpost* pisze: Jak się dowiadujemy, w ostatnich miesiącach obsadzono 316 posad nauczycielskich w państwowych szkołach średnich (w gimnazjach, szkołach realnych i gimnazjach realnych). Przeszło 20 miejsc nie mogło być obsadzonych z powodu braku ukwalifikowanych kandydatów. Brak ten daje się szczególnie uczuć w katedrach języków dalej w historii naturalnej i geometrii. Jeżeli zarząd naukowy mimo widożnego obecnie braku nauczycieli nie uważa za stosowne zarządzić szczególnych środków zaradczych, czyli to dlatego, że frekwencja na wydziałach filozoficznych we wszystkich uniwersytetach w ciągu ostatnich lat znacznie wzrosła, tak, że w najbliższym czasie będzie znowu dostateczna liczba kandydatów na nauczycieli. Przypływ kandydatów do wydziałów filozoficznych nie zmniejszy się z pewnością mimo wiadomości niektórych pism, że zarząd naukowy nosi się z zamiarem zaprowadzenia zmian w szkołach średnich i zamierza w sprawie zniesienia nauki języka greckiego wystosować kwestionariusz do dyrektorów dolno austriackich szkół średnich. Szanse kandydatów na profesorów szkół średnich dla języków klasycznych jak i nowożytnych są i nadal może nawet jeszcze więcej pomyślne.

Dla handlowców. Wpisy słuchaczy zwyczajnych do akademii eksportowej austr. muzeum handlowego na rok szkolny 1901/2, odbędzie się w czasie od 20 do 26 września. Wpisy słuchaczy nadzwyczajnych h, będą miały miejsce dnia 26 września. Program nauk i warunków udeila bezpłatnie dyrekcja.

Z powietrza i to jesiennego, wychwyci trzydziści wietrzy i to możliwe zajmujący h, do kroniki, to dop adwy zdanie... niekiedy bardzo ryzykowne. Ale próbujemy... Jeden rzut tedy przez okno... Jakos pospępnie... jesienn... Niekiedy słodkie z za chmur przepiędnie, jak rozkapryszona kochanka z za kotary, skrzywione i zgrzybliwe, jak ta sama pani, gdy ma ranną migrenę.

Kto temu słodcu dziś wierzy?... Prawie nikt, lub przynajmniej bardzo niewiele. Nie wierzy mu student, spieszący się z książkami do szkoły, bo wie, że w powodzi jego skwarnych promieni, nie będzie dziś ot fruwał wolny, nby ptak, jak to miało miejsce podczas tak niedawnych jeszcze wakacji...

Tak samo nie wierzy temu słodcu stary emeryt, nadradca Dziurkiewicz, osiadający sumiennie dwie trzecie każdego dnia w Ogrodzie pojezuickim tuż pod pomnikiem Emeryta otulił się troskliwie paltem, obie ręce wpakował do kieszeni, uśmiecha się do siebie i wznosząc swą zasuszoną twarz ku górze, murczy z zadowoleniem: grzej grzej kochanie, ale mnie nie weźmiesz już na swe ciepłoko... Nie mnie doświadczonego braci na kawal... Ale też obok niego tamteży przełutuje równocześnie pan Gwizdalski, czekający od pół roku w sądzie na adjułtom. Ubrany w letni, lekki garnitur-k, nawet nie siłił się na włożenie na się narzutki. Podobno jej nie ma. Stąd fantazja i ufnosć w słodce.

Niekiedy wiara i ufnosć wypływa z konieczności. Bo zresztą, gdy nie ma innego punktu wyjścia, to zawsze lepiej jest i zaszczepnie, gdy bierziesz bardziej z promiennego punktu patrzania swe położenie i raczej wierzysz w skuteczność słodca, co nie grzeje, niż w kieszę, która jest pusta, młodziencze!...

Pogłoska równie romantyczna jak nieprawdopodobna obiegala wczoraj korytarze teatru. Opowiadano, że w chwili, gdy publiczność urzędowała po zęgalną owację p. Schuppównej, na galerji aresztowała policja pewnego studenta, uzbrojonego w sztylet i rewolwer. Podobno pod granatowym mundurkiem zbyt żywo biło serce, by mogło znieść rozłąkę. Nadeszła chwila stanowiąca, ostatni wieczór, ostatnie

spojrzenie, a potem — potem porwie ją nieubłagana lokomotywa i uniesie hen, daleko, aż do Wiednia.

Wtę w chwili rozpacz padło postanowienie, straszne jak rozpacz sama: zabić ją i siebie! Tak opowiadano. Czy jednak zrozpaczonemu w ostatniej chwili uśmiechnęło się życie, czy zabrakło odwagi, czy może wcale tem opowiadaniu nie było prawdy, dość, że do katastrofy nie przyszło, a policja zapytana przez telefon o prawdziwość tej pogłoski, odpowiedziała: „Nie — nie o tem nie wiemy”.

Dlaczego się powiesił. W sobotę w polu dnie powiesił się w Wiedniu robotnik Franciszek Baudisch. Mieszkał od samotnie przy Mollardgasse 1. 20 i żył w stosunkach wcale uregulowanych. Znao go jako dziwaka. Przyczyna samobójstwa jest w ogóle niewyjaśniona, bo samobójca nie pozostawił żadnego pisma; przed wzięciem zamachu na życie swoje, drzwi zaryglował z zewnątrz, tak, że musiano je wyłamać. W kieszeni surduta Baudischa znaleziono pugilares z 1000 guldenowym banknotem.

Podróż powierzona prześcieradłem z okna szpitalnego. Sprzykły się już okrutnie Antoniemu Folmanowi 15 letniemu czeladnikowi blacharskiemu pobyt w szpitalu. Na gwałt się uparł opuścić jodoformem i karbolem przesieknięte mury szpitalne, a tu lekarz nie chciał na to ze względu na stan uporczywy choroby w żaden sposób zezwolić.

Folman próbował już kilkakrotnie ratować się ucieczką. Zawsze ktoś spostrzegł i temu przeszkodził. Wówczas zrozpaczony oddał się opiece bardziej doświadczonych towarzyszy. Ci zebrali naradę wojenną i uchwiliłi po długiej i namiętnej dyskusji spuścić tęskniącego za światem Folmana zapomocą prześcieradła z okna szpitalnego na wolność.

Właśnie onejadyszej nocy dokonali tego. Srebrne promienie księżyca bardzo ciekawie patrzyły na tę scenę. Okolo 2 popołudny otworzyło się jedno z okien I. piętra gmachu szpitalnego, poczem z jego wnętrza zaczęła się powoli i ostrożnie zsuwać jakaś postać, uciepiona do wydłużającego się coraz bardziej biegu i nieforemnego pasa. To były powiązane prześcieradła. Biała postać zsunęła się aż na sam dół, a kiedy stanęła na pewnym gruncie, posłała w podziękowaniu ku górze dwa romantyczne całusy i poczem znikła w ciemnościach nocy. Wybyliłi się za nią ciekawe sylwetki dwóch głów, lecz wnet się cofnęły i okno się znowu zawarło.

Epilogiem tej nocnej sceny jest doniesienie, wniesione do policji, a żądające ukarania niejakiego Kieresia i Strzelczaka za ułatwienie ucieczki nocą prześcieradłem z okna szpitalnego właśnie owemu Folmanowi. Ten zaś już w tej chwili szczęśliwie buja po szerokim świecie.

Frekwencja w szkołach ruskich. Ciągłe słyszymy i czytamy w dziennikach ruskich skargi na brak szkół ludowych wyższego typu, z językiem wykładowym ruskim. Władze szkolne, czyniąc częstokroć zażość podobnym skargom i narzekaniom, otwierają szkoły, dla których później braknie wychowawców ruskiej narodowości. — Tak się np. stało w ruskiej szkole ówczesnej przy seminarjum nauczycielskim mgieśm w Stanisławowie. Do pierwszej klasy tej szkoły — jak donosi *Ruslan* — zapisało się w bieżącym roku szkolnym 7 uczniów, a do drugiej tylko 5! Bardzo być może, że coś podobnego stałoby się z frekwencją w tak gorąco pożądanym przez Rusinów ruskim gimnazjum w Stanisławowie, gdyby kiedyś przyszło do jego otwarcia.

Wycięgi konne w Krakowie. Na odhytem w dniu 8 września rb. posiedzeniu komitetu towarzysztwa międzynarodowego wycięgów konnych, pod przewodnictwem prezesa hr. Romana Potockiego, przyjęto zamknięcie rachunkowe z ubiegłego sezonu wycięgowego, oraz postanowiono w przyszłym roku w miesiącu czerwcu odbyć 3 dniowe wycięgi konne towarzysztwa międzynarodowego i 2 dniowe galicyjskiego klubu jazdy panów. Propozycję biegów na przyszłoroczny 5 dniowy meeting, wypracowuje sekretarz towarzysztwa i przedłoży je komisji programowej w ciągu miesiąca października rb. do zatwierdzenia.

O napad w Manastercu. Z Sanoka donoszą, iż trybunał na podstawie jednogłośnego wyroku sędziów przysięgłych, uwniolił wszystkich włosiain, oskarżonych o napad na ławę dworską w Manastercu.

Od posła Aleksandra Barwińskiego. Otrzymałmy następujące pismo: „W powrocie z Wenecji, przeczytałem w nrze 360 *Dziennika polskiego*, artykuł pt. „N. wy pomysł boryteli ruskich”, w którym przypisuje mi autor tegoż, jakoby pod moją firmą szerzyła się agitacja w brodzkim powiecie, celem wysłania deputacji do cesarza i jakoby ja czynił zabieg o do wyboru na członka wydziału krajowego. Oświadczam niniejszem, że wiadomości te zupełnie mijają się z prawdą. W Wiedniu, *Aleksander Barwiński*, poseł na sejm i do rady państwa”.

Z Strýja donoszą, iż w Karlsbadzie zachorował dyrektor gimnazjum stryjskiego dr. Petelenz. Kierownictwo gimnazjum objął w zastępstwie prof. Wasylewski.

Z Nowego Targu donoszą, że w Ochotnicy zabili chłopci tamtejszego wójta podczas kłótni na wesele.

O najście na kościół. Z Dobrycz donoszą: Sprawa znanego najsicia na kościół katolicki przez burmistrza Brandenburgera i żandarmów, rzekomo celem zbadania, czy ksiądz proboszcz nie udeila dzieciom polskim w kościele nauki języka polskiego, znajduje swój epilog przed sądem. Oto cały dozor kościelny dobrzycki wniósł skargę przeciw burmistrzowi Brandenburgerowi, oraz żandarmowi o najście na kościół. Skarga wniesiona została do prokuratury w Ostrowie. Strona skargcząca zdecydowana jest w danym razie przejść wszystkie instancje aż do senatu trybunału karnego; w mieście i okolicy panuje radosne wzruszenie i silna nadzieja, że sprawiedliwości stanie się zadość. W kołach przeciwników ogólnej konsternacja i przerażenie.

Opieka nad dziećmi alkoholików. W wyższych sferach prawodawczych — jak donoszą pisma petersburskie — poruszono projekt ograniczenia praw rodziców alkoholików nad dziećmi.

Kradzież w kościele. Z Berna donoszą: W kościele św. Trójcy w Koenigsfeldt złodzieje rozbili tabernakulum i skradli 5 złotych kielichów wartości 1800 koron złote cyborjum wartości 800 kor. i złote obramienia ubiorów mszalnych. W skutek tego nie mogła się odbyć Msza św. Ze skarbonki, znajdującej się w kościele, skradziono również wszystkie pieniądze. Aby się dostać do kościoła, złodzieży rozbili okno ponad głównym wejściem wartości 400 koron. Co do sprawców zbrodni niema żadnych posłak.

Powódzie. Z Karlstadt donoszą: Z powodu ustawicznych deszczów Kulpa i Soranno wystąpiły

z brzegów i zalaty przyległe miejscowości. Utonęło 20 osób. Szkody przez powódź w rolnictwie wyrządzone, dochodzą ogromnych rozmiarów. Na falach widziano wiele ciał potopionych zwierząt.

Wykonanie wyroku śmierci. W Tyliczy ściął w tych dniach kar Reindel tapicera Formera, mordercę dra Heydenracha i kobietę Braunową, która otrula swego męża.

Proces Maffji. Ubiegłego tygodnia rozpoczął się przed sądem przysięgłych w Bolonii proces przeciw byłemu deputowanemu m. Palermo, baronowi Palizzolo, naczelnikowi Maffji sycylijskiej. Palizzolo jest oskarżony o zamordowanie dyrektora banku sycylijskiego Notarbartola i obywatela Franciszka Mirrelli, za pośrednictwem najetych zbirów i pomocników Maffji. Jakimi środkami rozporządza to stowarzyszenie, będące postrachem południowych Włoch, a zwłaszcza Sycylii, najlepszy dowód stanowią nad zwyczajne środki, które trzeba było przedsięwziąć w celu zaareztowania naczelnika. W grudniu 1899 r. ówczesny prezes ministrów, Pelloux, przedstawił w izbie wniosek zaareztowania posła Palizzola, który bawił w Palermo. General domagał się rychłego załatwienia wniosku, gdyż wedle obowiązujących ustaw ma on znaczenie tylko na czas jednej sesji. Istotnie komisja zbadala zarzuty i przedstawiła wniosek rządowy pełnej izbie, która go zatwierdziła znaczną większością głosów. I ten środek nie byłby wystarczający, gdyby nie to, że przed rozpoczęciem sesji zamknięto dla prywatnego użytku telegraf podmorski, łączący Sycylię ze starym lądem. Dopiero wieczorem gubernator Palermo otrzymał rozkaz aresztowania Palizzola. Materiału do jego uwięzienia dostarczył proces przeciw owym najetym zbirom. Rozprawy musiały być odroczone i prawdopodobnie obecnie tak prędko się nie skończy.

Korespondencje od redakcji. K. F. Wierszy okolicznościowych nie drukujemy.

Sonda. Serdecznie dziękujemy i polecamy się nadal łaskawej pamięci. Artykuły w tej materji są dla nas bardzo pożądate.

* Nowy program w Colosseum, rozpoczynający się w poniedziałek, 16 września, złożony jest z największych amerykańskich i angielskich atrakcji, jakie tylko na największych scenach w stolicach świata widzieć można i daje dowód, że no wości na scenach teatrów rozmaitości są niewyczerpane. Dyrekcja nie szczędziła kosztów, aby wystawić program prawdziwie sensacyjny, który wszelkie zainteresowanie obudził mi.

* Colosseum Thorna. Od 16 września olbrzymi sensacyjny program. Najwspanialsze amerykańskie i angielskie atrakcje. Bonnelly ze swoją cudowną trasą 100 zwierząt. Du Cane Trio, sensacyjny akt naprawy trzasy z reflektorami zwięzłymi nymi The wheelers, najkompletniejsi amerykańscy bicykliści, Soeurs Fernando, atrakcja muzyczna, fin de siecle, Les Sadinetti, ekscentryczne dyetysty. Bianca, artystka atletyczna na trapezie. Riccardo & Salwing, mistyczny elektryczny kosz kwiatów. Risa Bardi, spi waczka liryczna. Elvira, ekwilibrystka i transformacyjna na linie. The Gelins, ekscentryczna komedia pantomima malpia — Codziennie o godzinie 8-mej wieczorem świetne przedstawienie. W niedzielę i święta dwa przedstawienia o godzinie 4-tej popołudniu i 8-mej wieczorem. Co piątek High-Life.

Bilety są wcześniej do nabycia w binrze dzienników Płohu, ul. Karola Ludwika 9.

* Prof. Tadeusz Rybkowski rozpoczyna w tym roku dla pań kurs prywatny lekcji rysunków i malarstwa z dniami 15 września.

W kursie tem oprócz nauki rysunku prowadzonej według najnowszej metody szkolnej i oprócz studiów malarzskich z natury — prowadzoną jest także nauka sztuki stosowanej do wyrobów przemysłowych t. j. malarstwa na drzewie, materiale, porcelanie — z przystępnymi wykładami perspektywy i harmonii barw. Blizsze wyjaśnienia udeila prof. Rybkowski w godzinach przedpoł. w szkole państw. przemysłowej przy ul. Teatralnej.

* Tow. muzycznego. Próba chóru mieszanego odbędzie się we wtorek dnia 17 września h. r. o godzinie 7 wieczorem w sali Towarzystwa muzycznego, (ulica Czarnieckiego 1 *).

Zmarli. W Czerniowcach zakończył życie Teofil Żurkowski, drogmistrz kolei państwowej, gorący Polak, gorliwy członek mniejszych stowarzyszeń polskich, obywatel prawy i szanowany powszechnie.

Czas odnowić przedpłatę!

2 razy dziennie 2 o 8 rano i o 3 popoł. wychodzi

„DZIENNIK POLSKI” który jest najtańszem pismem.

DZIENNIK POLSKI ma najlepsze i najszybsze informacje oraz codzienny dodatek powieściowy w formie książkowej.

PRENUMERATA za dwa wydania dziennie wynosi: we Lwowie miesięcznie 2 korony (za dwurazową dostawę dopłaca się 60 hal.); na prowincji miesięcznie 2 korony 50 hal. (z dwurazową posyłką 3 korony).

Notatki literackie i artystyczne.

Repertuar teatru miejskiego we Lwowie. Dziś w poniedziałek „Życie we dwoje”, komedia w 3 aktach H. Boccage; tłumaczył M. Sachorowski.

Jutro we wtorek „Jabuka”, czyli „Święto jabłek”, operetka w 3 aktach Jana Straussa.

W środę „Życie we dwoje”, komedia w 3 aktach Henryka Boccage; tłumaczył M. Sachorowski. We czwartek „Jabuka”, czyli „Święto jabłek” operetka.

W piątek po raz pierwszy „One” („Wienerinnen”), komedia w 3 aktach Hermana Baha. W sobotę „Jabuka”, czyli „Święto jabłek”, operetka.

W niedzielę „Kościusko pod Racławicami”, obraz historyczny w 5 oddziałach ze śpiewami A. W. Lasoty.

Pał Bolesławicz złożył dyrekcji teatru miejskiego we Lwowie dwie swoje sztuki: „Hrabianka Wanda”, komedia w 3 aktach i „Belweder”, dramat w 5 aktach.

Aleksander Bandrowski kończy obecnie przekład Wagnerowskiej „Walkirii”, pierwszego dramatu muzycznego z cyklu „Pierścień Nibelungów”. „Walkirie” ukaże się na naszej scenie w najbliższym sezonie z Bandrowskim w tytułowej partji Siegmunda. W listopadzie i pierwszej połowie grudnia występować będzie nasz sławny śpiewak w operze petersburskiej, poczem przybywa do Lwowa, gdzie go będziemy mogli podziwiać aż do połowy lutego

p. r. Być może, że obok „Walkirii” ualyszymy w tym sezonie także nową operę nieznanego dotychczas polskiego kompozytora p. Erazma Dluskiego p. t. „Urwasi”. Pisałimy w swoim czasie o tej operze, którą krytyka petersburska nadzwyczaj pochlebnie oceniła. Ci, którzy mieli sposobność słyszenia tej partycji, wyrażają się o dziele z ogromnym pochwałą, a nawet przepowiadają jej los sławnej „Cavallerji rusticany”.

„Życie we dwoje”.

(Komedia w trzech aktach Henryka Boccage; tłumaczył M. Sachorowski).

Prawdziwie francuski żarcik, osnuty na tle życia młodych małżonków, żarcik z lekką satyrą na manję rozwodową, rozpowszechnioną w dzisiejszej Francji.

Młodzi państwo Labouchere pobrali się z miłości, kochają się serdecznie, ścisłają i całują się co pięć minut, a jednak — postanawiają rozwieść się. Dlaczego? Bo pani Lucja Labouchere jest osobą nerwową, rozgrymaszoną, odczuwającą wśród ciągłych zabaw salonu próżnię życia tylko we dwoje, z której jednak nie zdaje sobie jasno sprawy. Trawi ją jakaś tęsknota za szczęściem całkowitem, jakaś niecierpliwość kapryśnego dziecka, jakaś niezrozumiała pretensja do męża... I stąd piętnaście razy na kwadrans wybuchają pomiędzy nimi sprzeczki, przepłatane przeprosinami, w czasie których jednak kotka-żona, jakby mimowolnie, ubolewa nad mężem, bo... nie ma ognia i jest inwalida... Ostatecznie pani Lucja przychodzi do przekonania, że żyć ze sobą nie mogą, bo „nie zgadzają się ich charaktery” i — przyrzeka wyszukać dla ukochanego męża... inną żonę. To poszukiwanie i narady obojga małżonków nad kandydatkami (zawsze wśród pocalunków aż do znużenia) wypełniają trzy akta i kończą się ostatecznie sceną żaźdzości, która obie niesłychanie naiwne figurki, czy dzieciuchów-małżonków, przekonują, że najlepiej im jednak ze sobą.

Bajeczki, nie pozbawionej zresztą podkładu psychologicznego, słucha się z początku z uśmiechem pobłażania, ale w miarę dalszego rozwoju, gdy jedno i to samo powtarza się w kółko bez najmniejszej drogi prawdopodobieństwa, bez akcji, bez zainteresowania, — widz rozczarowuje się stopniowo i ma żal do autora, że nie poprzestął na napisaniu tylko pierwszego aktu, jako psychologicznej bluetti w rodzaju Mussetowskich dramacików „fotelowych”... Rozczarowanie to dochodzi szczytu w akcie trzecim, do niemożliwości banalnym i widz wynosi z teatru — niesmak.

Jeżeli sztuka nie upadła całkowicie, to tylko dzięki pp. Solskim, którzy — po powrocie z wakacji — dali inauguracyjny koncert tak świetnie wykonany, jak to tylko ci ulubienicy naszej sceny umieją. Bardzo trudną kreację Lucji pani Solska wyryzbiła delikatnie, a z porównującą finezją, do najdrobniejszych szczegółów. O panu Solskim zbyteczna chyba mówić, że był niezrównanym w roli Labouchere, która wniosła nową, od innych wielu wręcz odmienną kreację do repertuaru znakomitego artysty. Dla gry pp. Solskich warta ofiarować się na wysłuchanie farsy Boccage’a.

Doskonale był p. Feldman, jako stary Tessonier. Role: René de Clairfort’a i Fagerola znalazły dobrych wykonawców w pp. Kwiatkiewicz i Stanisławskim.

Wiele elegancji i artystycznej miary tchnęła w postać Zuzanny pna Arkawinówna. Karikaturna rolę Hiszpanki Mirales y Rena odegrała pani Rotterdow z prawdziwym zaparciem się. Pani Otrembowa w roli Rosjanki Altyszew wywołała wiele uciechy w audytorjum; bardzo dobrą była również pna Nałęcz (Nadjeżdża). Miłą niespodziankę zgłowała nam panna Miłowska, przedstawiając się w roli Berty. Młoda artystka wykazała wiele talentu i warunków zewnętrznych do roli tej rodzaje. Udatny typ lokaja stworzył p. Kosiński, jako Baptysta. Kł. K.

A kiedy odjeżdżasz...

(Interview pożegnalny).

Pannie Helenie Schuppównej poświęcam...

Panna Helena jest, była i będzie moją sympatią. Proszę mnie jednak fałszywie nie rozumieć. Do tego rodzaju sympatii, obu tronie zresztą podzielam, ja mogło mieć (a nawet może jeszcze wciąż) wielu — o tak!... — wielu bardzo innych, równoległe jeszcze ze mną idących osobników.

Dziś nas połączyła wszystkich wspólnie niedola. Tracimy widomy, a taki miły przedmiot naszej sympatii. Panna Helena opuszcza nadpeltwianski gród, jak to doniosły już wszystkie pisma, a przenosi się nad mody Dunaj, gdzie jest zaangażowana do „Carltheatru”. Splakaliśmy się wczoraj wszyscy (serjo mówię) i jeszcze dotąd jesteśmy niepoocieszeni...

Najprzykrejszą jest chwila rozstania... Właśnie ją wczoraj odbyłem...

Pożegnania teły i ostatnia rozmowa... Ach jaka ożywna, nerwowa, prowadzona jakby jednym tchem... trwa antrakty cały między drugim a trzecim aktem ostatniego występu artystki w „Trzech zyczeniach”...

Panna Helena wychodzi ze swej garderoby, opiera się poetycznie o białe lakierowaną ścianę teatralną i patrzy melancholijnie w różowo zabarwioną lampkę elektryczną... W tej pozie mię słucha:

— Więc we wtorek już panis stanowco stracimy... (w tem miejscu głós mi się zalamuje ze wzrus

— Od kiedyż ów, tak nieszczęsny dla nas kontrakt panję obowiązuje?

— Od pańdziesiątka... Wyjeżdżam jednak wcześniej, bo trzeba przecież się trochę przedtem tu i ówdzie rozpatrzeć...

— Naturalnie... Przysłał już może tu do Lwowa pani jaką partję?... — Po co?... Mało mieć będę czasu tam do przejścia i nauczania się tego i owego... A zresztą kilka partji przeszedł już sobie z góry na zapas!

— A cóż ze zmianą języka?... — Najmniejsza bagatela... Z domu wyniosłam już sztukę płynnej niemieczyny, a muzykalność jest chyba kosmopolityczną... Zresztą w tym kierunku postaram się we Wiedniu podstrzyżymać tradycję artystek Lwówianek, jaką tam pozostawiły już moje dwie poprzedniczki...

— A tak... Zimajerka i Boczkay... Będzie pani tam tedy zbierała laury, oklaski i brzęczącą mamotę, jako „ta trzecia“...

— Proszę mi wierzyć, że będzie to mojem niemałym pierwszorzędem staraniem...

Panna Helena, mówiąc o „pierwszorzędem staraniu“ przechrzyła ku mnie swą ładnie rzeźbiącą głowę z bardzo regularnym buziakiem, okoloną efektowną czarną fryzurą i błyszczącymi (ach, jak błyszczącymi!) oczyma i zdaje się mówić w ten sposób:

— Już tak mnie uposażyła natura łaskawa, że chyba mogę sobie na to pozwolić...

Nie myślę temu przeczyć i tak powiadam: — Ostatecznie trudno się pani dziwić, że z taką ochotą jedzie do Wiednia... A będzie też pani mimoto choć trochę o nas pamiętać?

— Ależ będzie... będzie...

Nawet gdyby się pani udało tam przeponować swą partję życiową, do roli hrabiny zamężnej, bo nad modrym Dunajem jest od niedawna na porządku dziennym: artystki przechodzą najkrótszą drogą za kulis przez ołtarz do apartamentów hrabiowskich...

Sluchające tego pannie S. zaskoczyły się oczą, jak u kraka, gdy go przed skarbcem postawia i rzekła:

— Nawet wtedy... Zresztą zostawiam tu we Lwowie rodzinę, ojca, matkę, siostrę...

— Jaki... tak zupełnie sama pani wyjeżdża po złote runo do Wiednia... nie zabierze pani nikogo z bliższych nawet?...

— Nikogo, ani matki, ani ojca, ani siostry, tylko... poduszkę z rodzinnego pierza...

— Ojwaga w każdym razie... Czyż nie żał pani puszczać swoich w dęty instrument? A takimi panią tu kochali...

— Tak... prawdę... to też ze szczerym żalem was żegnać będę...

Przypuszczam, że ten żal jest prawdziwy, bo ton, z jakim został wypowiedziany, bierze mnie i naraz zaczynam tracić równowagę na dźwięni spokojnie prowadzonej rozmowy, z którą, jak dołąd, tak mi się szczęśliwie udawało.

Pocynam się szybko żegnać.

Panna Helena do serdecznego uścisku łapki, dołącza te słowa, wypiewane *amabile con moto*:

— Czy będzie pan na dworcu przy pożegnaniu...

Czuje, że wybuchnę, więc odpowiadam *con brio i scherso*:

— Nie pani... Najpierw nie lubię ścisłu, bo mam bardzo drażliwe odciski, a nadto... zbytne wzruszenia mi szkodzą... *Addio dolce!* I wybiegłem...

Emwin.

Zarazek dysenterji.

Dr. Lesage z paryskiego instytutu Pasteura, oznajmił niedawno temu uczonemu światu, że we krwi chorych na dysenterję, których badał wielu w szpitalu w Tulonie, odkrył nowego bakcyli. Chorzy pochodzili z Chin, Kocinchiny i Algieru. Zarodek choroby zwiększał się regularnie w miarę, jak choroba postępowała, natomiast ilość jego zmniejszała się, gdy następowało polepszenie stanu chorego.

Z całą sumiennnością wytrwałego badacza, daleki kr. Lesage od twierdzenia, jakoby ten zarazek był właściwym sprawcą tej choroby, ale ma wszelkie prawo do przypuszczenia, że rozwój jego stoi w pewnym związku z tą chorobą i tylko z tą. Zarazek ten jest różnoraki; zwyczajnie okazuje się jako mikroccoccus, to znaczy jako streptococcus, najczęściej zaś jako diplococcus, o jednej części szerszej, niż druga, tak, że dr. Lesage określa go w kształcie balonu z łódką u spodu.

Diplococcus ten jest ruchomy, przeźroczysty i okolony białą kapsłą, w wielu wypadkach go zamykająca; trudny on jest do zabarwienia i mnoży się szybko na płynnej pożywności. Tworzy on kultury o nieznacznej granicy i ma wygląd potrząskanego welonu: mleka nie zgrzesza.

W ciele ludzkim znajduje się zarazek ten obficie w wydzielinach kiszek przy dysenterji, a także w błonie śluzowej jelit i w odchodach; przy oglądaniu trupów, znaleźć go można we wszystkich organach, a najwięcej w nerwach i naczyniach gruczołach błony kiszkiowej.

Bakterje zastrzyknięte pod skórę królika albo morskiej świnki, wywoływały śmiertelne zatrucie krwi, jednak bez miejscowego zajęcia jelita, natomiast u kota nietylko było zatrucie krwi, ale i pewien rodzaj dysenterji, który się na jelcie tak samo objawiał, jak u człowieka.

Doktor Lesage obiecał niebawem ogłosić dalsze badania nad swem odkryciem. Czasopismo *Lancet* dodaje od siebie, że Lesage ceniony jest jako jeden z najlepszych znawców bakterji w ludzkich wnętrznościach.

Wobec stale grasującej dysenterji zwłaszcza w okolicach podzwrotnikowych i co zatem idzie, ogromnej wskutek niej śmiertelności, odkrycie dra Lesage ma bardzo doniosłe znaczenie.

Ruch wyborczy.

Kandydatury z kurji większych posiadłości. *Onas* stwierdza, że wybory z kurji wielkiej własności okręgu krakowskiego, wysłał do sejmiku tych samych reprezentantów, którzy ją dołąd w sejmie zastępowali, a zatem: Kazimierza hr. Badeniego, dra Michała Bobrzyńskiego, Franciszka Paszkowskiego, Piotra Górskiego, Józefa Milewskiego i Władysława Struszkiewicza. Wszystkie doniesienia o rzekomych zmianach były pogłoskami.

Co się tyko okręgu wyborczego czort-

kowskiego, dotychczasowi posłowie pp. Władysław Wiktor Czajkowski i Kazimierz Horodyski kandydatury ponownie, a w miejsce p. Włodzimierza Siemiginowskiego, który oświadczył, że nie ubiega się o mandat, kandyduje dr. Kornel Paygeit.

W okręgu nowosadeckim nie kandyduje dr. Gustaw Römer, a *Czas* używając, że kandydaturę dra Tadeusza Piłata, który dotychczas posłował z wielkiej własności okręgu sądeckiego, postawi teraz wielką własność okręgu tarnopolskiego. W Nowym Sączu natomiast ma być wybrany dotychczasowy posł z kurji wiejskiej w Gorlicach Adam hr. Skrzyński, a nadto wymieniania kandydatury pp. Głębockiego ze Zbyszyc i profesora dra Marsa.

W okręgu rzeszowskim kandyduje ponownie p. dr. Stanisław Dąbski, a w miejsce hr. Karol. Scipiona wymieniania kandydatury pp. Stanisława Jędrzejowicza i Zbigniewa Horodyskiego.

W okręgu samborskim kandyduje ponownie pp. Stanisław Niezabitowski, dr. Tadeusz Skafkowski i Albin Rayski.

W okręgu sanockim kandydatury ponownie pp. Jan Trzeciecki i Mieczysław Urbański, a w miejsce p. Stanisława Gniewosza, który nie kandyduje, wymieniania kandydaturę delegata, radcy dworu K. Łaskowskiego, a także p. Włod. Gniewosza.

W okręgu złoczowski kandydatury ponownie pp. Wincenty Gnoiński, Oskar Schnell i Wład. Gniewosz. O kandydaturach z okręgu tarnopolskiego piszemy rano.

Wybory odbędą się jutro dnia 17 bm.

W okręgu przemyskim cchok dotychczasowych posłów pp. dra Włodzimierza Kozłowskiego i Władysława Krańskiego, postawiono kandydaturę p. Augusta Goyskiego, na którego rzecz cofnęli już lub mają cofnąć kandydatury swe pp. dr. Lisowiecki, Skarbek-Borowski i Nanowski.

W Stanisławowie w dniu 11 bm. odbyło się w radzie powołowej zgromadzenie przedwyborcze właścicieli większej posiadłości. Po krótkiej dyskusji uchwalono kandydatury dotychczasowych posłów Wojciecha hr. Dzieduszyckiego i Stanisława Brykzyńskiego. Z kurji tej zgłosił poparcie kandydatury Włodzimierz Gniewosz, ale zrezygnował, dowiedziawszy się, że p. Brykzyński ubiega się o mandat.

W okręgu stryjskim kandydatury ponownie pp. hr. Klemens Dzieduszycki i Franciszek Rozwadowski.

W okręgu tarnowskim kandydatury pp. Józef Męciński, dr. Jan Hupka i Stefan Sękowski.

Izba sądowa.

Kraków 14 września.
(O zabójstwo.)

Przed niedawnym czasem odbyła się przed trybunałem przysięgłych rozprawa przeciw Janowi Gallosowi i Franciszkowi Przejażowskiemu o zamordowanie leśniczego Zielińskiego w do-brach hr. Potockiego, mieszkawce w Porębie Żegota. Oweczesnym wyrokiem obaj oskarżeni skazani zostali na karę śmierci przez powieszenie.

Na podstawie orzeczenia najwyższego trybunału odbyła się ponowna rozprawa, która po dwóch dniach skończyła się dzisiaj w nocy wyrokiem, którym na podstawie werdyktu sejdów przysięgłych obu oskarżonych uwolniono od zbrodni skrytobójczego morderstwa, a skazano za zabójstwo każdego na 8 lat ciężkiego więzienia.

Lwów 16 września.
(Rabunek.)

Przed lwowską ławą sejdów przysięgłych zasiadło dziś czterech rzemieślników gródeckich, oskarżonych o dokonanie rabunku na osobie 84-letniego starca, Wacława Mahnera. — Fakt powyższy miał miejsce w marcu r. b. Mahner zajmował połowę domu, należącego do Anny Wróblewskiej. Krytycznej nocy w znowie będący lotrzyki wydusili szyby altierza, w którym spisał staruszek, dostali się w ten sposób do wnętrza, poczem ukryli się pod łóżkiem i za szafą. Uczynili to właśnie w chwili, gdy staruszek wyszedł wypuścić do sieni kota, który mu nie dawał spać przerażeniem i ciągle miauczeniem. Ledwie z powrotem przekroczył próg sypialni, aliterż, gdy naraz został opadnięty przez zacząonych tam drabów i powalony na ziemię. Szeręg rażów, jakie się nań teraz posypały, ogłuszyły go i pozbawiły przytomności. Rabusie, obrahowawszy i spłądrowawszy całe jego mieszkanie, umknęli.

Na drugi dzień rano znaleziono staruszkę, leżącego w kałuży krwi obok łóżka. Przesłuchany przez komisję sądową, która zjechała na miejsce wypadku, opowiedział cały fakt napadu z drobnymi szczegółami, dodając, że w czasie samotnienia się z napastnikami, jednego z nich ukąsił w rękę. W ślad zatem rozpoczęto poszukiwania za sprawcami rabunku. Rezultatem poszukiwań jest to, iż dziś przed trybunałem sejdów przysięgłych zasiadli: Teodor Paliwoda, Meier Sehr, Hryńko Derewienko i Hryńko Denys, wszyscy czterech oskarżeni o dokonanie powyższego rabunku.

Rozprawie przewodniczył radca Szymonowicz. Oskarża p. Leżański, oskarżonych honia; dr. Zygmunt Lesser, dr. Morawiecki, dr. Słobin i cher i sekretarz Lewicki.

Rozprawa potrwa dwa dni.

Śmierć Mac Kinleya.

(Telegram „Dziennika Polskiego“.)

Buffalo 16 września. Roosevelt wydal proklamację, postanawiając, aby we czwartek — jako w dniu pogrzebu Mac Kinleya — odprawione były w całych Stanach Zjednoczonych nabożeństwa żałobne.

Buffalo 16 września. Wczoraj o 11-tej przedpołudniem odbyła się w domu Milburna, prezydenta wystawy (gdzie Mac Kinley zakończył życie), nabożeństwo żałobne; była na niem wdowa po Mac Kinleyu, Roosevelt, członkowie gabinetu i inne wybitne osobistości. Następnie przewieziono zwłoki do hali miejskiej (City-hall), gdzie złożono je na katafalku i wystawiono na widok publiczny.

Buffalo 16 września. Ulice wszystkie były już od wczoraj wieczore pełne ludzi, którzy z niepokojem oczekiwali na wieści o stanie

zdrowia prezydenta. Dodatki nadzwyczajne gazet już godzinie 7-mej wieczorem doniosły o śmierci prezydenta, chociaż wiadomość ta była przedwczesną. Policja konna utrzymywała porządek. Przed domem przejeżdżała wystawa Milburna, panował wielki spokój. Silny kordon wojska i policji zamknął ulice, prowadzące do tego domu. Wszyscy znajdujący się w pobliżu milczą, chodzą na palcach, wszyscy czują zbliżający się majestat śmierci. Urzędnicy i senatorowie co chwila dowiadują się o stan zdrowia Mac Kinleya. Sekretarz Cortelyon opuszcza dom Milburna i ze 144 w oku oświadcza — podczas gdy roznosiciele dodatków krzyczą o zgonie prezydenta — że prezydent jeszcze żyje. Mija godzina strasznego oczekiwania. Senator Dewey twierdzi, że jeszcze jest nadzieja, ale, niestety, pułkownik Brown, kuzyn prezydenta i general Otis, oświadcza, że wszelka nadzieja minęła i że lekarze opusili już chorego. Po kilkunastu minutach p. Milburn ogłosił zgromadzonej przed domem publiczności, iż prezydent umarł.

Tymczasem po mieście obiegają pogłoski, że tłumy zamierzają uderzyć na więzienie, wywleć stamtąd Czolgosza i zlynchować go. Policja tymczasem obawiając się w istocie ataku na więzienie, zamknęła silnym kordonem wszystkie ulice prowadzące do więzienia. O wschodzie słońca w istocie groźny tłum posuwał się ku więzieniu. Plakaty porozlepiane po mieście wzywały wszystkich obywateli, aby przyłączyli się do ataku na więzienie.

Pani Mac Kinleyowa, którą zawiadomiono o śmierci jej męża, modli się w trumny przeży. Lekarze obawiają się, że ciosu tego nie przeżyje.

Chicago 16 września. Wzburzenie przeciw anarchiom przybiera tu ogromne rozmiary. Po mieście rozdziałają następujące odezwy: „Jeżeli prezydent umrze, to niech w godzinę po jego zgonie zbierze się sto tysięcy amerykańskich obywateli, powinno zebrać się przed więzieniem Cook County i pomóż nam powywieścić wszystkich anarchistów, nie wyłączając Emmy Goldmanówny. Odezwę tę podpisał: Charles Weinland, John L. Pierre i Edward Hufers.

W Buffalo ulice prowadzące do więzienia zamknęły się linami.

Po rozejściu się wiadomości o śmierci Mac Kinleya, tłum usiłował uderzyć na więzienie, w którym siedzi Czolgosz, ale policja konna i pie-sza rozprószyła go. Pułki piechoty 64 i 65 stoją w kszarach w pogotowiu.

Morderce zresztą przewieziono z Buffalo do więzienia w Erie z obawy, aby bądź co bądź lud więzienia nie zburił.

Waszyngton 16 września. Sekretarz stanu Hay wystosował okólnik do wszystkich reprezentantów Stanów Zjednoczonych za granicą, w którym zawiadamia ich urządzenie o śmierci Mac Kinleya i o objęciu rządów przez Roosevelta.

DEPESZE

telegraficzne i telefoniczne.

Wybory w Krakowie.

Kraków 16 września. Wybór czwartego posła do sejmiku rozpoczął się o godz. 8 rano. Do godziny pół do 12 w południe głosowało przeszło 2.000. Z tego otrzymał p. Rötter 1123 głosów, dr. Horowitz 937.

Kraków 16 września. O godzinie kwadrans na drugą obaj kandydaci mają równą ilość głosów. Szanse ich są równe.

Minister Wittek w Zakopanem.

Kraków 16 września. Minister Wittek pojechał wczoraj z Nowego Sącza do Zakopanego. Dr. Chramiec zaprosił telefonicznie p. ministra, ażeby zamieszkał u niego. Dziś rano udał się p. minister w towarzystwie dyr. Horoszkiewicza do Morskiego Oza. Jutro rano przybędzie dr. Wittek do Krakowa, zwiędzi tu-tejszą dyrekcję kolejową i będzie udzielał audjencji urzędnikom kolejowym.

Anarchiści.

Chicago 16 września. Policja nie ma żadnych dowodów istnienia spisku na Mac Kinleya, z powodu tego zaniecha dalszego śledztwa w tym kierunku.

Cleveland 16 września. Ujście sprawy zamachu Czolgosza udał się do Buffalo, aby nakłonić syna, by zeznał wszystko co wie, szczególnie zaś, czy istnił spisek na Mac Kinleya.

Bochum 16 września. W Gelsenkirchen, Schalte i Wanne przeprowadzono w ostatnich czasach rewizję domową, szukając członków związku anarchistycznego. Rewizję przeprowadzono u osób, które publicznie przyznają się do socjalnej demokracji, a tajnie należą do związków anarchistycznych. W mieszkaniu pewnego cięśli w Wanne znaleziono pismo anarchistyczne *Neues Leben*, jak również kwit na wkładkę zapłaconą do związku anarchistów w Bar. elonie.

Śledztwo trwa w dalszym ciągu.

Złote wesele.

Kraków 16 września. Emeryt. radca szkolny Bronisław Trzaskowski, twórca gimnazjum żeńskiego, obchodził dziś złote wesele. Wczoraj odbyła się uroczystość w gimnazjum żeńskim, gdzie uczenie i grono nauczycielskie składało serdeczne życzenia, przyczem wręczono jubilatowi dar pamiątkowy. Dziś odbyła się uroczystość kościelna, dokonana przez ks. kanonika Spisa.

Podróż cara do Francji.

Klontia 36 września. Carstwo odjechali dziś rano na okręcie „Standart“ do Francji.

Wojna w Tranawaalu.

Kapsztad 16 września. Panuje tu powszechnie przekonanie, że znana proklamacja Kitchenera bardzo mało tyka miała skutek.

Bloemfontein 16 września. Major Gammant, operujący przeciw komendantowi Boerów Hercowagi, zabrał 11 Boerów do niewoli. 234 Boerów złożyło w ręce Anglików przysięgę wierności.

Ciągnięcie losów serbskich.

Belgrad 16 września. Przy wczorajszym ciągnięciu losów serbskich, główna wygrana w kwocie 75.000, padła na S. 2644 Nr. 82.

Kraków 16 września. Redaktor *Czasu* dr. Antoni Beaupré objął z dniem dzisiejszym naczelną redakcję *Głosu Narodu*.

Ostatnie wiadomości.

Figaro w kozie. Gerson Einhorn, czeladnik gołarski u Federmassa przy ulicy Sapiehy, przywłaścił sobie onegdaj trzy brzytwy i maszynkę do strzyżenia włosów, wartości ogólnej 22 koron. Zapewne chciał rozpocząć interes na własną rękę. Federmass oczywiście Gersona oddalił, a ten ze zemsty wpadł dziś do jego „zakładu“ służy mu lustro wartości 60 koron, jego zaś samego podrapał po twarzy. Na inspekcji policyjnej zachowywał się Gerson tak arogancko, że go z miejsca zamknęto.

Sieroca dola. Do p. Piotra Drozda, kowala na Zniesieniu, przybłąkał się wczoraj wieczorem chłopak 9 letni, prosząc o przenocowanie go, bo niema się gdzie przysulić. Drozd przenocował chłopaka, a dziś odprowadził go do policji, aby się nim zajęto. Tutaj chłopak zeznał, że się nazywa Adam Bednarski po matce — bo ojca nie znał, będąc „znajdą“ — pochodzi ze Starej Soli. Gdy matka zachorowała, dała i jego do szpitala w Samborze, bo cierpiał na epilepsję. Matka krótko umarła, a Adam został się do czasu pod opieką zakonnic w szpitalu. Ale przyszedł czas, że chłopaka usniano na razie za wyleczono go i oddalono ze szpitala. Został się na bruku na opiece buskiej. Nie wiedząc, co zrobić ze sobą, po drodze przysiadł się na wóz chłopski, jadący do Lwowa i tu przyjechał. Policja oddała sierotę w opiekę komisarzowi II. dzielnicy.

Stolik. W Jarze na Pohulance, znaleziono wczoraj orzechowy stołeczek, który przed paru dniami skradł ktoś z altany ogrodu p. Braunseisa, przy ul. św. Jacka.

Ogień kominowy. Wybuchł dziś rano przy ulicy św. Mikołaja 1. 19. Zawezwana straż pożarna, stłumiła ogień rychło po przybyciu.

ZE ŚWIATA

Kradzież na dworcu. W Kijowie wiele ha-lasu sprawiło tymi dniami okradzenie na dworcu kolejowym współpracownika kantora Teresczenki niejakiego Smirnowa. Ukradziono mu w chwili, gdy kupował bilet kolejowy, walizkę, w której znajdowało się 25.000 złotem i papierami. Złodzieja do-tąd nie schwytano.

Niezwykła zdolność. Na wystawie wszech-amerykańskiej w Buffalo panny M. Carrington ze Springfieldu (Ohio) i A. Schreiner z Bostonu popi-sują się zdumiewającą zręcznością w pracy na maszyna-dach do pisania. Obie pracują z zawiązaniem o-cyma, używając prętem maszyn o klawiszach bez liter i znaków pisarskich. Pomimo tych utrudnień, przenoszą bezpośrednio na papier ze sprawności naj-bieglejszych stenografów przemówienia, rozmowy i deklaracje.

Przepadła wygrana. W ostatnim ciągnię-niu pruskiej loterii klasycznej padło 500.000 marek na los sprzedany do Rosji. Po tak znaczną wygranę wybraniec fortuny niewiadomo z jakiego powodu do oznaczonego terminu się nie zgłosił i suma ta po-wróciła do kasy loteryjnej. Gdy się właściciel losu dowie o tem postanowieniu, z pewnością niewesoło zrobi mu się na duszy.

Prawie wszystkie wdowy. Podczas nabo-żeńwa w zbórze protestanckim w Mikołajkach (Ma-zury pruskie) zdarzyło się zabawne *quai pro quo*. Zbór zapelniony był przezwyciężającymi kobietami. Gdy pastor wszedł na ambonę i odczytał tekst kazania: „Niewiasty, gdzie wasi mężowie?“ Ku ogólnemu zdziwieniu wstała jakaś starożona i odrzekła: „Pa-nie pastorze, my prawie wszystkie jesteśmy wdowy“.

Dział ekonomiczny.

Wiedeń 16 września. (Gielda zbo-żowa). (Kursa w koronach i po 50 kilogramów). Pszenica na jesień od 7 98 do 7 99, na wiosnę od 8 45 do 8 46; żyto na jesień od 7 07 do 7 08, na wiosnę od 7 34 do 7 36 kukurydza na sierpień-wrześień od — do —, na wrzesień-październik od 5 40 do 5 41, na maj-czerwiec od 5 41 do 5 42; owies na jesień od 6 83 do 6 84, na wiosnę od 7 19 do 7 20; rzepak na sierpień-wrześień od 14 — do 14 10 na wrze-sień-październik od — do —, na styczeń-luty od — do —; olej rzepakowy na wrzesień-grudzień od — do —. Usposobienie spo-kojne.

Budapeszt 16 września. (Gielda zbożowa). (Kursa w koronach i po 50 kilogr.). Psze-nica na październik od 7 84 do 7 85, na kwie-cień od 8 30 do 8 31; żyto na październik od 6 68 do 6 69, na kwiecień od 6 97 do 6 98; owies na październik od 6 46 do 6 47, na kwie-cień od 6 87 do 6 88; kukurydza na sierpień od — do —, na wrzesień od — do —, na maj (1902) od 5 13 do 5 14; rzepak na sierpień od — do —. Oferty na pszenicę mierne. Chęć kupna słaba. Usposobienie spokojne.

Wiedeń 16 września. (Gielda południowa, godzina 12 m. 30). Marki 117 15. Renta majowa 98 45. Węg. renta koronowa 92 35. Akcje austr. zakł. kred. 617 —, Akcje węg. zakł. kred. 624 —, Akcje Anglobanku 261 —, Akcje Unionbanku 523 —, Akcje Bankvereinu 435 —, Akcje Länd-erbanku 347 50 Akcje kolei państw. 620 50. Lom-bardy 82 00 Akcje kolei Elbethal 460 —, Akcje fabryki broni —, Akcje tytoniowe —, Akcje Alpy 341 —, Akcje Rima Muranji 408 —, Akcje praskiego Tow. żel. 1 440, Losy tureckie 94 00, Ruble 263 50 Usposobienie słabe.

Berlin 16 września. (Gielda poranna). Akcje kredytowe 195 40, Tow. dyskontowe 171 40. Uspo-sobienie spokojne.

Przyjechali do Lwowa

dnia 16 września 1901 r.
HOTEL GEORGE. Hr. K. Lanckoroński z Rozdola. Hr. W. Baworowski z Kottowa, K. Kirchmayer z Majdanu. górnego. Z Langrod z Wiesbaden, J. Pohorecki z Tere-bince. A. Wiktorowa z Zaluza. W. Łukasiewicz z Zgó-rza. K. Remiszewski z Rawy Ruskiej. Hr. W. Dzieda-zycki z Jezupola. A. Hulimka z Mycowa. H. Łukasiewi-czowa z Żezawy. J. Łubkowski z Porzecza. T. Wagner z Rzymu. O. Tebinczańska z Grzymałowa. W. Hausner z Wiednia. G. Ryłska z Uhrynowa.

HOTEL EUROPEJSKI. Br. L. Bruckmann z Mona-sterca. Major Witoszyński ze Stanisławowa. L. Berski z Tilmankowej. A. Cielecki z Hadyńkowiec. Dr. E. Biernacki z Rosji. M. Ryłska z Uhrynowa. A. Horodyski z Kociu-bince. A. Stankiewicz z Wolicy. Rotm. Grotter z Kamionki. K. Podlewski z Chomiankowi. J. Sillasy z Budapesztu. W. Olszewscy z Bobrki. M. Jaworska z Brodów. Rotm. Schotter z Kamionki. W. Zajczkowski z Królestwa. J. Makomaski z Wołynia. K. Wołkowiński z Przeworska.

TEATR MIEJSKI WE LWOWIE.

W poniedziałek dnia 14 września o godz. 7 wieczor.

ŻYCIE WE DWOJE

(„La vie en deux“)

komedja w 3 aktach Henryka Bocage; u-maczył M. Sachorowski.

O S O B Y:

Labrouchere, adwokat
Luceja, jego żona
Tessonier, jej ojciec
Berta, jej kuzynka
René de Clairfort
Zuranna
Jerzy Fagerol
Sennora Mirales y Rena
Hrabina Altyzew
Nadzieja, jej córka
Pani de Gogry
Pani de Pontoissin
Pani de Herieux
Pani de Verdier
Pani de Monglat
Pani de Bérage
Pani de Gogry
Pan Bernheim
Pan Versillac
Pan Pommerol
Pan Grandchamp
Pan Pontbisson
Baptyst, służący Labroucher'a
Pokojuśka Labroucher'a
p. Solski
pni Solska
p. Feldman
pna Miłowska
p. Kwiatkiewicz
pna Arkawin
p. Stanisławski
pni Rotter
pni Otrembowa
pna Nalecz
pni Chmielińska
pna Kwiatkowska
pna Weigel
pna Gwiszcówna
pna Horak
pni Walczakowa
p. Nowicki
p. Jasiński
p. Fried
p. Czysłogórski
p. Langefeld
p. Patuszko
p. Kosiński
pna Jarosłówna
Rzecz dzieje się za naszych czasów u Labroucher'a w Paryżu.

Nadestane.

Rubryka ta nie pochodzi od redakcji, która też nie bierz-na siebie żadnej za nie odpowiedzialności.

Dr. Karol Haisig.

sekundariusz szpitala powszechnego w wrocławiu i ordynuje od godziny 8 do 4 popoł. ulica Grodzickich 1. 8. 936

Woda krośleńska

zdroj Stefana, szczawa alkalizacyjna działa znakomicie w katarach gardła, oskrzeli i

